

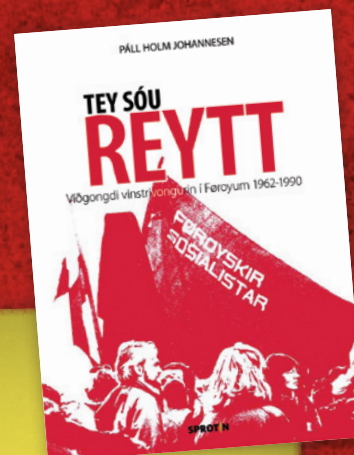
SØGAN UM FØROYSKU KOMMUNISTARNAR

LAGT TIL RÆTTIS: Eyðun Klakstein

Søgur um kommunistar

Á STÍLVLIGA 300 BLAÐSÍÐUM SKRIVAR
PÁLL HOLM JOHANNESSEN UM VÍÐGONGDA
VINSTRAVONGIN Í FØROYUM Í ÁRUNUM
FRÁ 1962 TIL 1990. HER ERU NØKUR
BROT ÚR BÓKIN »TEY SÓU REYTT«

Kollvelting neyðug

Tað er eingin tilvild, at limirnir í OFML á fólkamunni verða róptir fyrri »sektarisku maobørnini í loyniklubbi«. Duldar dagskráir og mystikkur eyðkenna OFML øll sjeytiárin. Rørslan er eitt slag av undirgrundarrørslu í føroyska samfelagnum og hevur eitt umfatandi og virkið innanfelagslív.

Hvussu rørslan skipar seg, oddafólk og limar listar er loyniligt. Her er hvørki demokrati ella atkvøðugreiðslur, og sentrala stýringin hjá aðalstjórnini er beinhørð. Valdið í rørsluni er latið nøkrum fáum persónum upp í hendi, og tað gevur teimum stórt vald og harvið stóra ávirkan á limirnar. Styrkin við hesum stýrslagi er, at felagið er effektivt, og kvikar mannagongdir. Vansin er, at limirnir ikki verða hoyrdir.

(...)

OFML hevur als einki álit á, at samfelagið og

samfelagsskipanirnar kunnu broytast gjøgnum demokratiskar skipanir. Sosiala rættvisi fært tú ikki framt við politikki, og tí er ein kollvelting neyðug. Føroysku maoistarnir brúka vanliga Kili sum dømi, tá ið teir skulu grundgeva fyrri, at tað ikki ber til at kollvelta samfelagið við einum vali. Í Kili verður sosialisturin, Salvadore Allende, valdur til forseta í 1973, men stutt eftir valið koyrir Augusto Pinochet hann frá við einum hernaðarkvetti. Hernaðarkvettið í Kili vísir, at ein friðarlig yvigongd til sosialismuna er ein svikalæra, heldur OFML.

(...)

Sostatt væntar OFML ikki, at eitt umskifti frá einari kapitalistiskari til eina sosialistiska samfelagsskipan kann fara stillisliga fram. Skal hetta umskifti eydnast, er tað neyðugt við einari kollvelting.

Høvdu loynilig nøvn á summarlegu

»Í 1972 er marx-leninistisk summarlega í Noregi. Í eina lítla viku tjalda millum annað Arnbjørn Danielsen, Rógvi Thomsen, Kjartan Hoydal, Mikkjal Dánjalsson, Hermann Oskarsson, Elin Henriksen og Eyðun Andreassen á norsku oynni Håøya í Oslofjørðinum.

Á leguni roynir AKP(m-l) at endurskapa mentanarkollveltingina hjá Mao. Legan er eitt slag av uppaling til kollveltingina, tí tað er ikki nóg mikið bara at kenna teoriina, eisini er neyðugt at læra seg at liva lívið rætt, tá tann stóri dagurin kemur, og kollveltingin gerst veruleiki. Umstøðurnar á leguni eru primitivar og puritanskar.

Óttin er stórur millum norsku marx-leninistarnar á leguni í 1972 fyrri, at triðja heimskríggj fer at breyta á millum stórveldini Sovjetsamveldið og USA. Norsku luttakararnir eru sannførdir um, at tað er bara einspurningur um tíð, til Sovjet hertekur Noreg. Tí nýta

oddafélkini í AKP(m-l) næturnar á leguni á Håøya til at læra seg russiskt, tí tað kann vera hent at duga russiskt, tá ið Sovjetsamveldið hevur hertikið Noreg.

Á Håøya eru greiðar leiðbeiningar um, hvussu tú skalt bera teg at. Luttakararnir sleppa ikki at tosa hvat sum helst niðri við sjóvarmálan ella umborð á bátum, tí norsku maoistarnir bera ótta fyrri, at njósningar kunnu vera á onkrari aðrari oyggj ella í bátum við mikrofonom og taka samrøðurnar upp. Á leguni sleppur tú heldur ikki at eita títt kristna navn. Allir luttakarar hava loynilig nøvn, tí sambært norsku fyrireikarunum er stórur vandi fyrri, at fólk missa arbeiðið, um teirra persónligi samleiki kemur í ljósmála. Av reinførisáðum skulu hendurnar eisini vaskast í klóri, áðrenn farið verður til borðs, og heldur ikki sleppa luttakararnir at smakka sær á. Hetta síðsta er ein beiskur biti hjá føroyingunum.

Niels Pauli varð tveittur út

»Tað er einki yvir at dylja, at størsti parturin av limunum í Oyggjafra – kortini ikki øll – hella politiskt til Tjóðveldisflokkinn. Teirra millum eru bæði André Niclasen og Tórður Jóansson, sum stovnaðu Oyggjafra, limir í Tjóðveldisflokkinum. Og fyrstu tíðina kenna limirnir í Oyggjafra seg sum part av Tjóðveldisflokkinum.

Hetta kemur greitt til sjóndar, tá Niels Pauli Danielsen, stud. theol, seinni prestur, lógtingslimur og landsstýrismaður fyrri Kristiliga Fólkaflokkinn, á heysti í 1962 verður útihýstur í Oyggjafra, tí hann ikki verður mettur at vera nóg vinstravendur. Í brævinum til Niels Paula Danielsen, tann 14. okt. 1962, stendur millum annað:

»Eftir at hava umhugsað støðu tína til verkamannarørsluna – sum vit í Tjóðveldisflokkinum ganga fult og heilt innfyri – halda vit, limir í Oyggjafra, at tú ikki hóskar sum limur í felag okkara.

Kortini leggur Oyggjafraframi nógv fyrri at gera øllum greitt, at felagið ikki er bundið at nøkrum politiskum flokki. Felagið heldur fast um, at

Oyggjafraframi er eitt politiskt óheft felag, ið savnar vinstravend og sjálvstýrissinnað. Men politisk móttøðufólk eru áhaldin og halda fram at knýta Tjóðveldisflokkinn og Oyggjafraframa saman. Fleiri limir í Tjóðveldisflokkinum eru ikki heilt álvaligir við at vera settir í samband við Oyggjafraframa, tí útisetafelagið er ov vinstrasinnað og marxistiskt. Tað kann styggja veljarar frá flokkinum og harvið minka um undirtøkuna.

